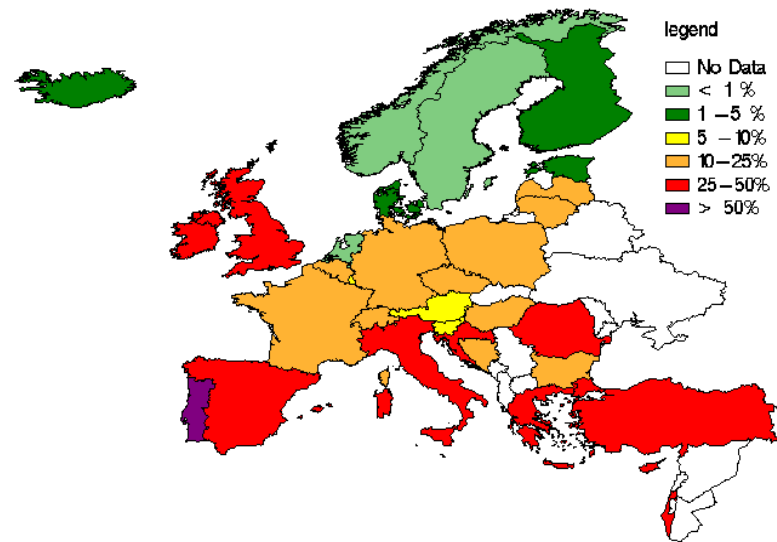

ATSPARUMAS ANTIBIOTIKAMS LIETUVOJE: MITAS AR TIKROVĖ?

Dr. Jolanta Miciulevičienė

Lina Dagytė – Šileikienė

Nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros laboratorija

Atsparumas antimikrobiniam vaistams

- ✓ Europos Tarybos ir Parlamento nutartyje **2119/98/EU** nurodoma, kad kiekviena ES šalis narė turi sukurti nacionalinius atsparumo antimikrobiniam vaistams stebėjimo tinklus, teikiančius duomenis apie atsparumo antimikrobiniam vaistams lygį ir tendencijas.
 - ✓ 2001-11-15 Europos Komisijos siūlymu buvo patvirtinta Europos Tarybos Rekomendacija dėl teisingo antimikrobinų vaistų vartojimo žmonių medicinoje (**2002/77/EC**). Šiame dokumente, kaip viena iš prioritetinių veiklos sričių, rekomenduojamų ES šalims narėms, yra nacionalinių atsparumo antimikrobiniam vaistams stebėjimo tinklų kūrimas.
 - ✓ 2001m. Visbyje (Švedija) vykusioje konferencijoje nuspręsta (Visby recommendations), kad kiekviena ES šalis narė, įgyvendindama minimalius nacionalinių atsparumo antimikrobiniam vaistams stebėjimo programų reikalavimus, turi prisijungti prie EARSS (Europos atsparumo antimikrobiniam vaistams priežiūros sistema).
-

EARS – Net

Europos atsparumo antimikrobiniam vaistams priežiūros tinklas

- Veiklos pradžia – 1998 metai (2008m. 33 šalys);
 - Lietuva dalyvauja nuo 2006 metų;
 - Veikla koordinuojama Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro (ECDC);
 - Lietuvoje tinklo veiklą koordinuoja Nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros laboratorija
-

EARS – Net

Europos atsparumo antimikrobiniam vaistams priežiūros tinklas

Registruojami duomenys, kuriuos teikia Europos šalių mikrobiologijos laboratorijos apie 7 bakterijų, išskirtų iš kraujo ir cerebrospinalinio skysčio, paplitimą ir atsparumą antimikrobiniam vaistams:

- *Streptococcus pneumoniae*
 - *Staphylococcus aureus*
 - *Enterococcus faecalis*
 - *Enterococcus faecium*
 - *Escherichia coli*
 - *Klebsiella pneumoniae*
 - *Pseudomonas aeruginosa*
-

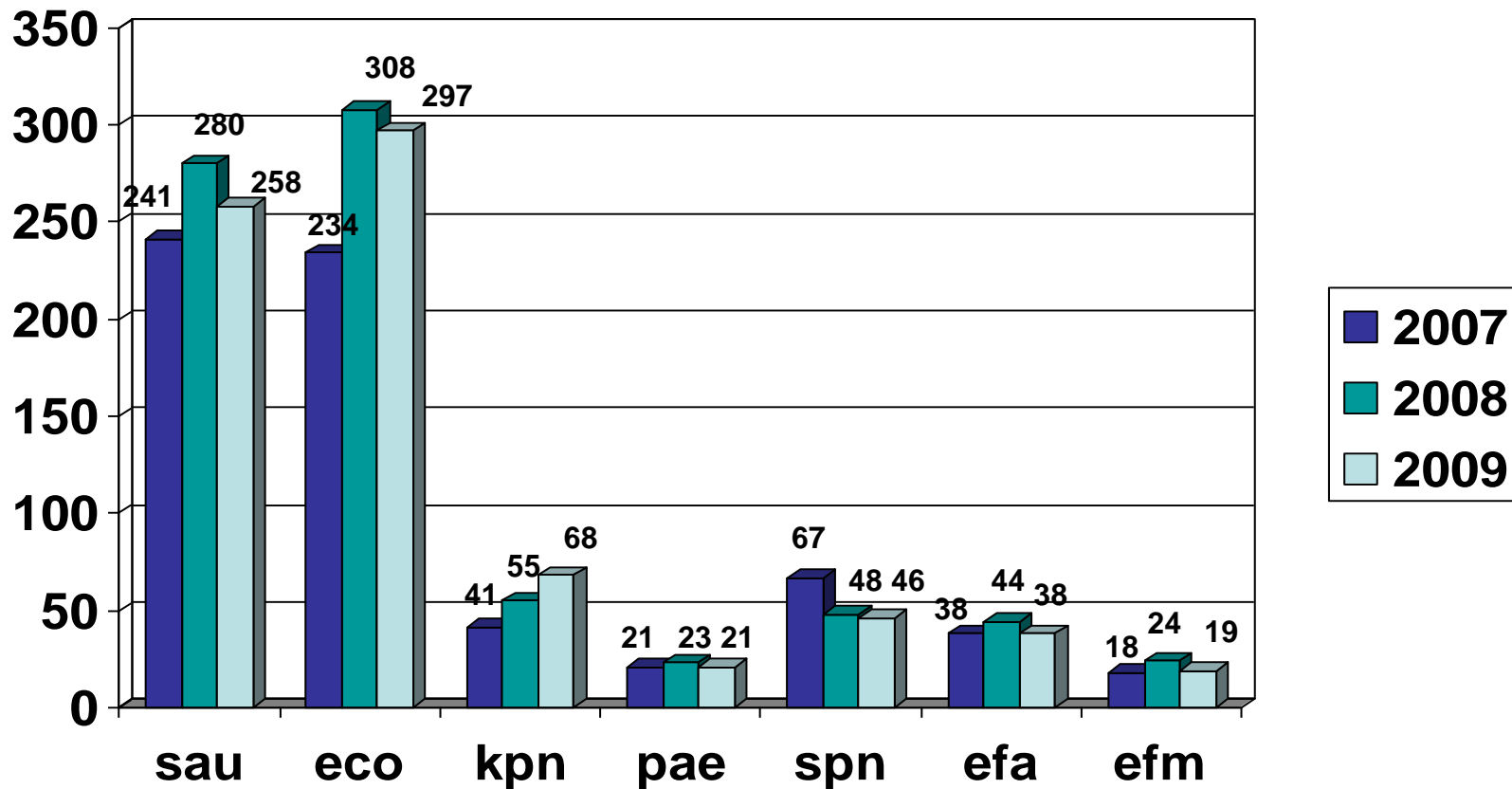
2006-2009 metais EARS – Net dalyvavo 13 mikrobiologijos laboratorijų iš 7 miestų (Vilnius - 4, Kaunas - 2, Klaipėda - 2, Šiauliai - 1, Panevėžys - 2, Marijampolė - 1, Alytus - 1).

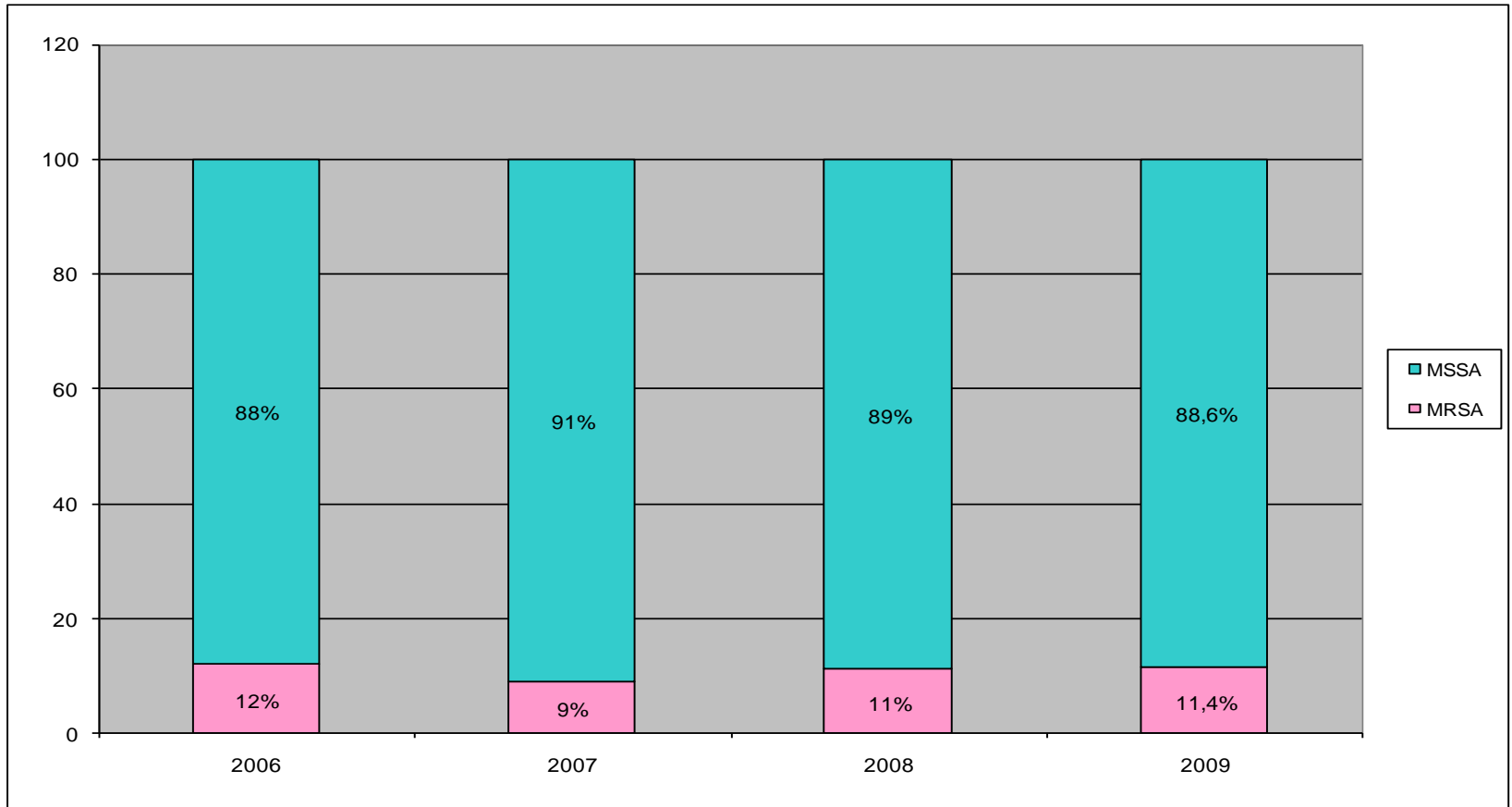
Išskirtų bakterijų skaičius

- Bendras išskirtų bakterijų skaičius 2009 m. – 747
 - Bendras išskirtų bakterijų skaičius 2008 m. – 782
-

Išskirtų bakterijų skaičius 2007 - 2009 metais

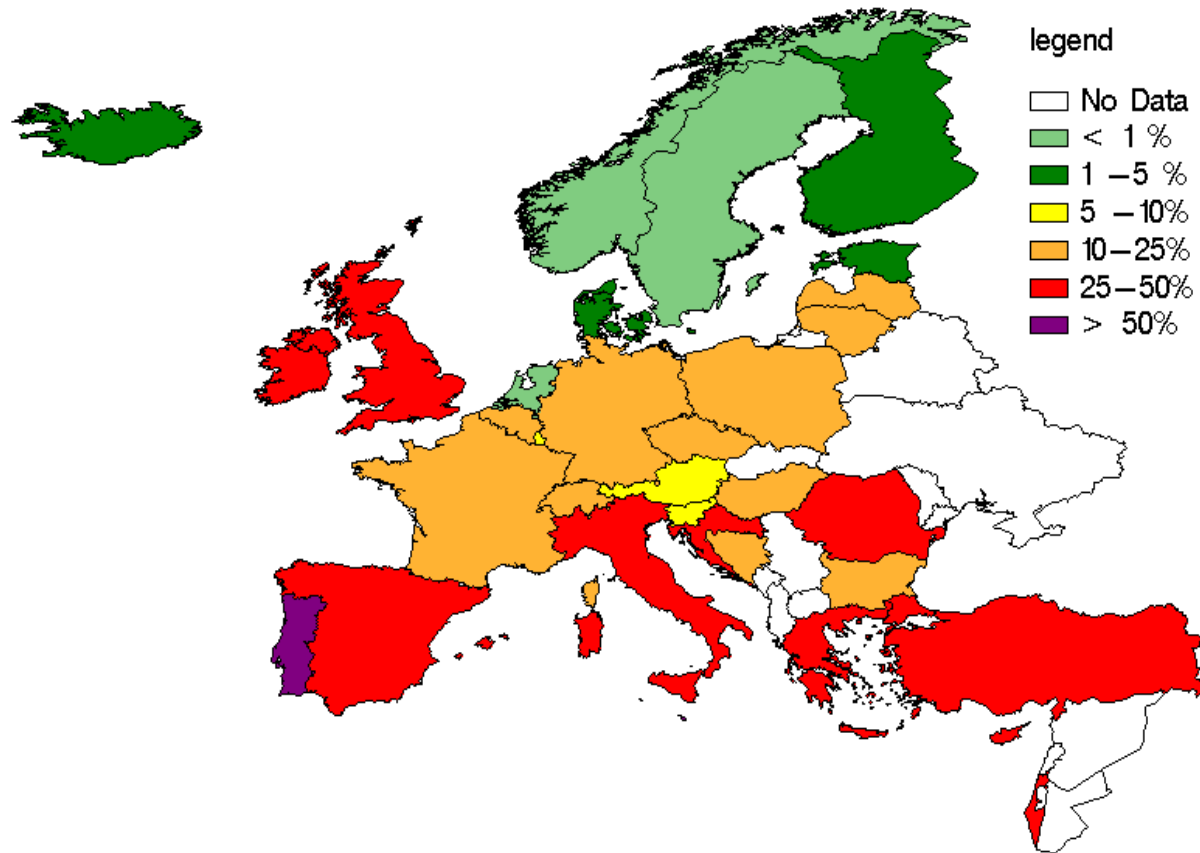
S.aureus atsparumas meticilinui 2006-2009 metais

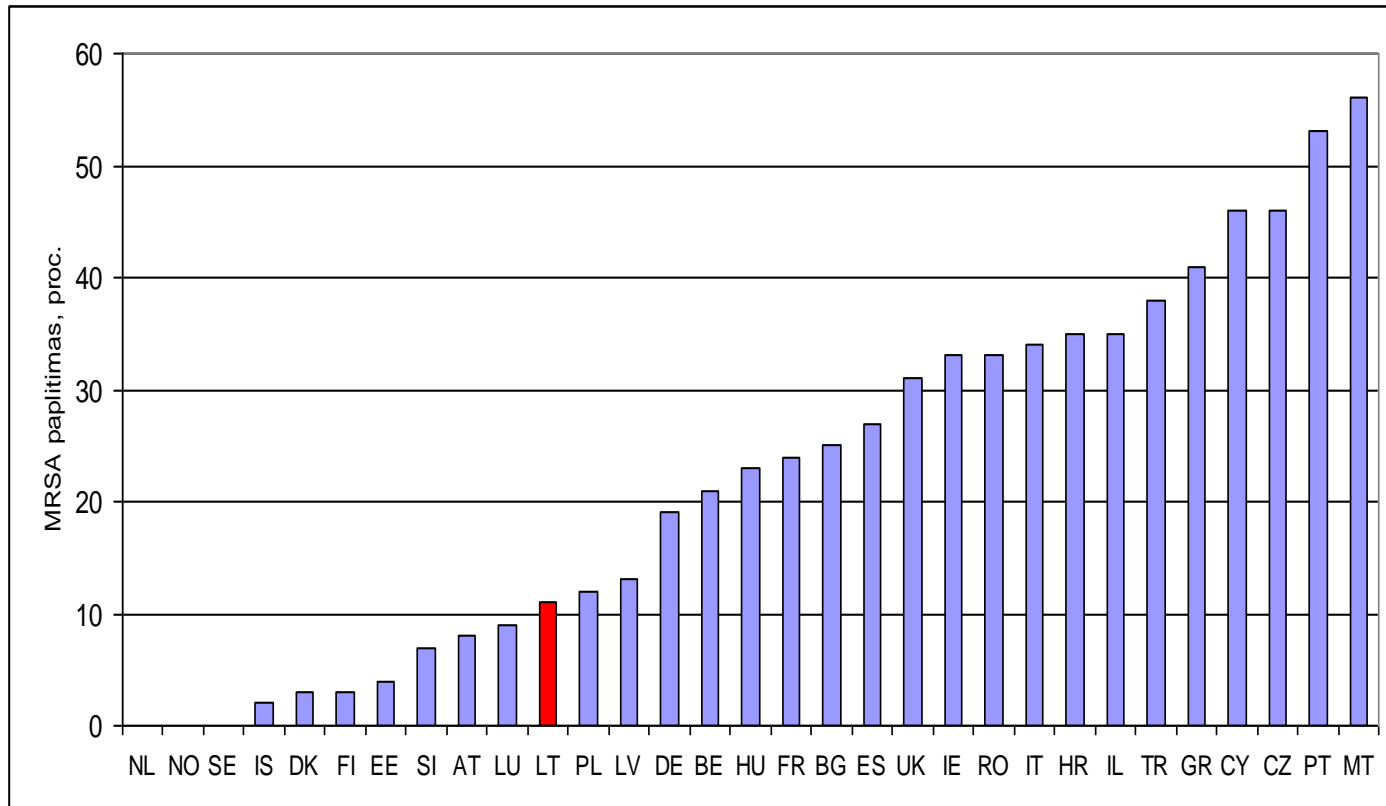
2006m. - 170/21, 2007m. - 241/22, 2008m. - 280/31, 2009m. - 255/29.

MRSA dažnis 2008 metais

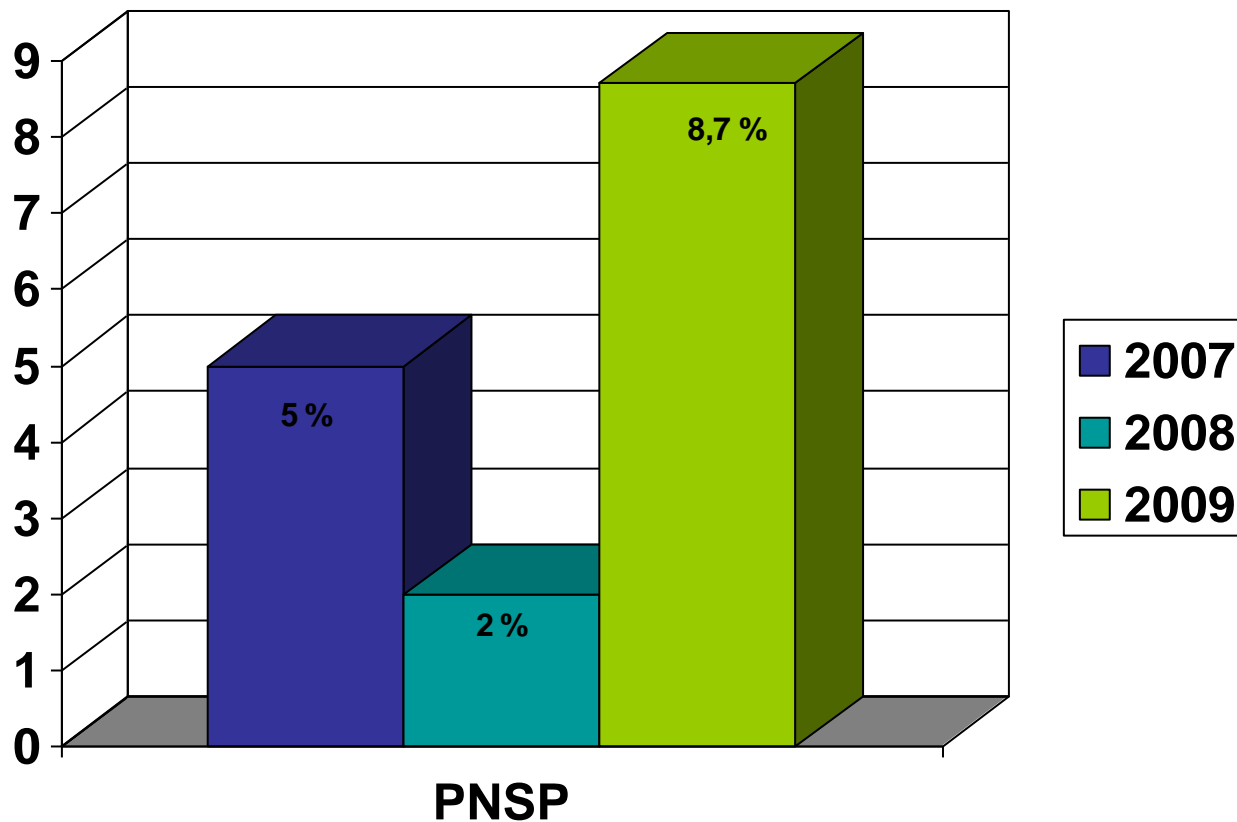
Proportion of MRSA isolates in participating countries in 2008
(c) EARSS

MRSA dažnis 2008 metais

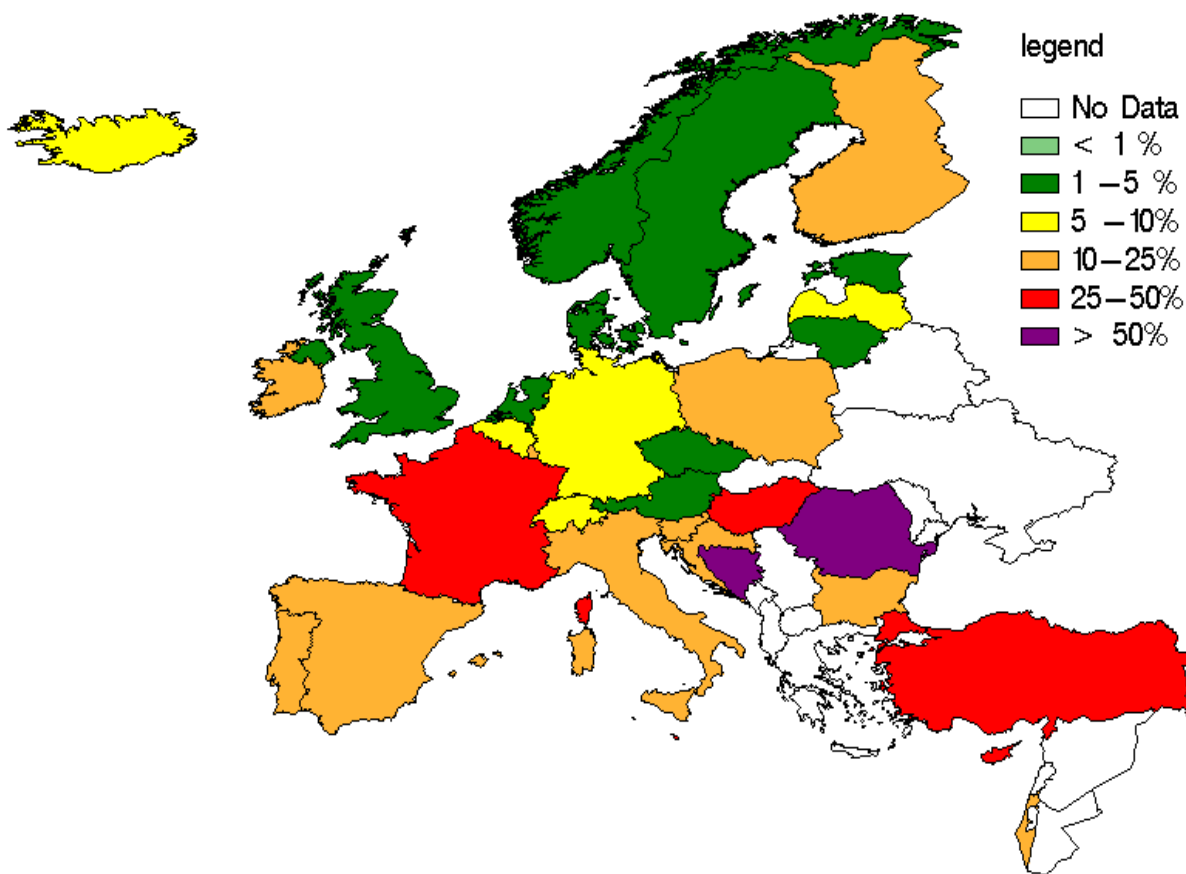
Penicilinui nejautrių *S.pneumoniae* dažnis 2007- 2009 metais

2007m. - 67/4, 2008m. - 48/1, 2009m. - 46/4.

Penicilinui nejautrių *S.pneumoniae* dažnis 2008 metais

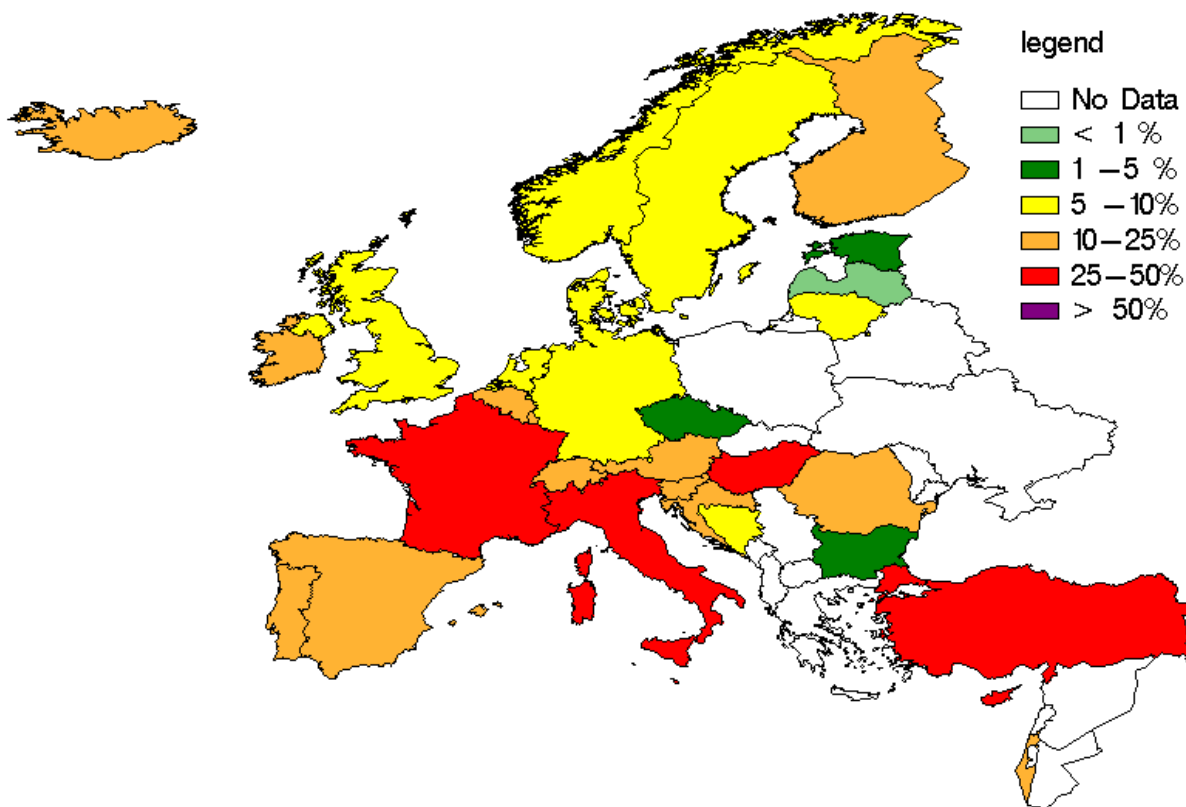
Proportion of PNSP isolates in participating countries in 2008
(c) EARSS

2007m. - 67/4, 2008m. - 48/1, 2009m. - 46/4.

Makrolidams nejautrių *S.pneumoniae* dažnis 2008 metais

Proportion of Erythromycin non susceptible *S. pneumoniae* isolates in participating countries in 2008
(c) EARSS

2009m. - 44/3 (6,8 %)

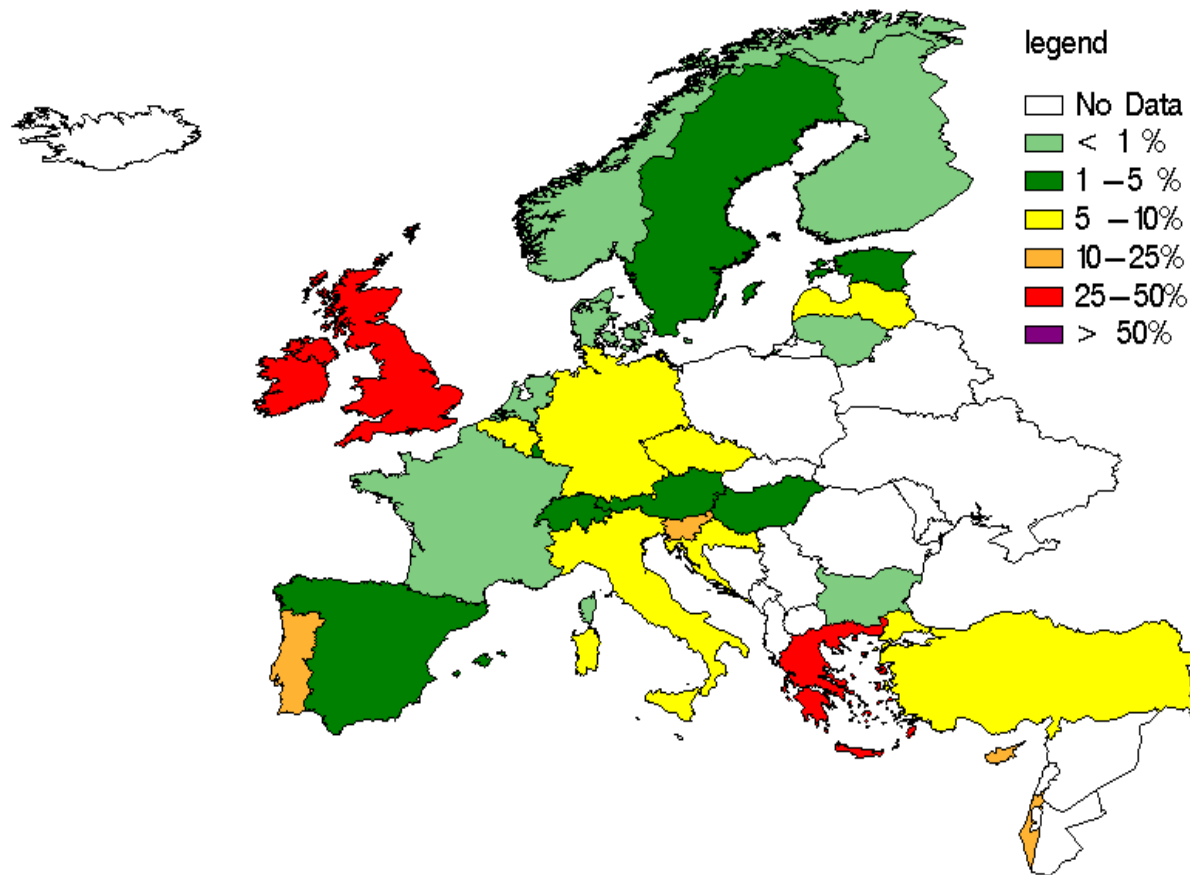
E.coli atsparumas antibakteriniams vaistams 2009m.

Antibiotikas		viso kultūru	atsparu	%
Aminopenicilīnai	AMX arba AMP	291	174	59,8
Aminoglikozīdai	AMK,GEN arba TOB	297	47	15,9
Fluorkvīnolonai	CIP,OFX, LVX	295	49	16,6
3 kartos cefalosporīnai	CTX,CRO arba CAZ	293	26	8,8

2008m. - 308/20 (III k. cefalosporīnai 6,5 %)

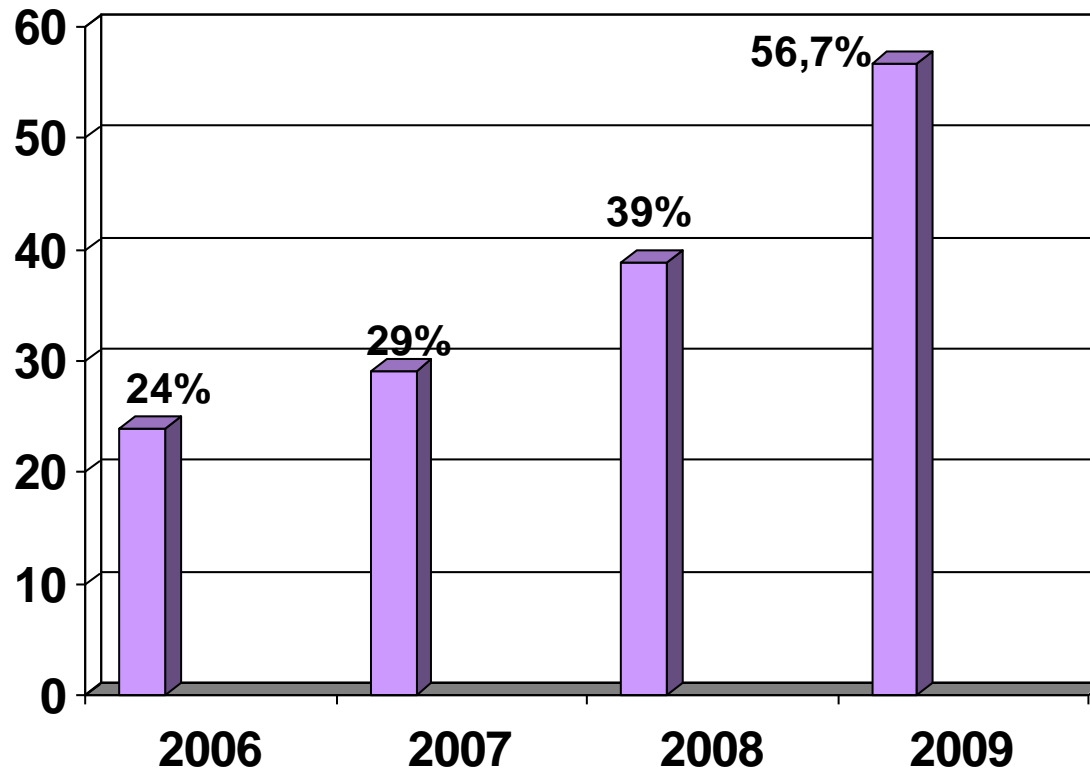
E. faecium atsparumas vankomicinui 2008 metais

Proportion of Vancomycin resistant *E. faecium* isolates in participating countries in 2008
(c) EARSS

2009 metais *E. faecium* atsparumas vankomicinui 10,5% (19/2)

K. pneumoniae atsparumas III-ios kartos cefalosporinams 2006-2009 metais

P.aeruginosa atsparumas antimikrobiniams vaistams 2009 metais

Antimikrobinis vaistas		Tirta	Atsparumas (abs.)	Atsparumas (%)
Piperacilinas ± tazobaktamas	PIP arba TZP	20	4	20,0
Aminoglikozidai	GEN arba TOB	21	4	19,0
Fluorkvinolonai	CIP arba LVX	21	7	33,3
Karbapenemai	IMP arba MEM	21	4	19,0
Ceftazidimas	CAZ	21	3	14,3

Išvados:

- Lyginant 2006-2009 metus, invazinių MRSA padermių dažnis Lietuvoje išlieka stabilus, tačiau jis nemažėja;
 - Per keturis EARS-Net projekto veiklos Lietuvoje metus 2009m. pirmą kartą užregistruoti vankomicinui atsparūs enterokokai, kurie sukėlė bakteriemiją;
 - 2009 metais daugiau nei du kartus lyginant su 2006 metais išskirta III-ios kartos cefalosporinams atsparių *K.pneumoniae*;
 - Kraujo pasėliuose išaugintos *P.aeruginosa* padermės pasižymėjo atsparumu dažniausiai gydymui vartojamiems antimikrobiniais medikamentams.
-

EARS – Net veikloje dalyvaujantys mikrobiologai:

- J. Miciulevičienė NVSPL, EARS-Net koordinatore Lietuvoje
 - L. Dagytė – Šileikienė – NVSPL, EARS-Net duomenų valdytoja;
 - S. Aikevičienė – NVSPL, Kauno skyrius;
 - I. Ambrasiūnienė - Klaipėdos universitetinė ligoninė;
 - G. Bernatienė - Vilniaus universiteto vaikų ligoninė;
 - A. Mačionienė - Vilniaus universiteto ligoninė "Santariškių klinikos";
 - G. Makštutis - Šiaulių ligoninė;
 - B. Laurinienė - Klaipėdos ligoninė;
 - I. Rutkauskienė - Panevėžio ligoninė;
 - G. Sinkutė - Kauno 2-oji klinikinė ligoninė;
 - A. Veršinina - Vilniaus greitosios pagalbos universitetinė ligoninė.
-
- A. Beržanskytė – Higienos institutas, EARS-Net epidemiologė